

ISSN 2181-337X

EURASIAN JOURNAL OF OTORHINOLARYNGOLOGY - HEAD AND NECK SURGERY

Volume 3 • Issue 4

2024

ejohns.scinnovations.uz

YUQORI JAG' BO'SHLIG'I KISTASI JARROHLIK DAVOLASH USULI TAHLIL NATIJALARI

Xasanov U.S.¹, Djuraev J.A.¹, Muhiddinov A.I.¹

¹ Toshkent tibbiyot akademiyasi

Аннотация. Surunkali sinusitlarning barcha shakllari orasida Yuqori jag' bo'shlig'i kistalari (YJBK) keng tarqalgan patologiya hisoblanadi. Turli mualliflarning fikriga ko'ra, yuqori jag'ning shilliq qavatining kistalarining tarqalishi, o'z navbatida, 3,5-16,4% gacha. Sinus patologlari tomonidan qo'llaniladigan diagnostika usulliga qarab, raqamlar sezilarli darajada farq qilishi mumkin. Shunday qilib, burun yondosh bo'shliqlari KT ma'lumotlariga ko'ra, umumi populyatsiyada YJBK bilan kasallanish darajasi 1,4% dan 35,6% gacha. Yuqori jag' bo'shlig'i shilliq qavatining kistalari - bu bo'shliq shilliq qavatidagi seromukoz bez kanalinig yopilib qolishi natijasida yoki epitel qavati va shilliq qavat o'rtaida suyuqlik to'planishi natijasida yuzaga keladigan yaxshi sifatlari xosila. Birinchi holda, patologik jarayon shilliq qavatning to'planishiga va bezning kista kengayishiga olib keladi. Bunday kistalar shilliq qavatning sekretor kistalari yoki retension kistalar deb ataladi. Retension kistalar epiteliya bilan qoplangan va shilliq yoki seroz suyuqlikni o'z ichiga oladi. Ikkinci holda, ular shilliq qavatning sekretor kistalari haqida gapirishadi.

Калит сўзлар: kista, membrana, allergiya, havo, bez, to'qimalar.

Иқтимобслик учун:

Xasanov U.S., Djuraev J.A., Muhiddinov A.I., Abdullayev U.P., Axundjanov N.A., Botirov A.J. Yuqori jag' bo'shlig'i kistasi jarrohlilik davolash usuli tahlil natijalari. *Евразийский журнал оториноларингологии - хирургии головы и шеи.* 2024;3(4):67-71. <https://doi.org/10.57231/j.ejohns.2024.3.4.012>

ORGANIZATION OF A SET OF MEASURES TO PROVIDE ASSISTANCE TO CHILDREN WITH HEARING IMPAIRMENTS AND EVALUATION OF THEIR EFFECTIVENESS

Khasanov U.S.¹, Djuraev J.A.¹, Mukhiddinov A.I.¹

¹ Tashkent Medical Academy

Abstract. Among all forms of chronic sinusitis, maxillary sinus cysts (MSC) are the most common pathology. According to various authors, the prevalence of cysts in the mucous membrane of the maxillary sinus, in turn, ranges from 3.5-16.4%. Depending on the diagnostic method used by sinus pathologists, the figures can vary significantly. Thus, according to the CT scan of the paranasal sinuses, the incidence of congenital sinusitis in the general population ranges from 1.4% to 35.6%. Cyst of the mucous membrane of the maxillary sinus is a benign tumor that occurs as a result of the closure of the seromuscular gland canal in the mucous membrane of the sinus or as a result of fluid accumulation between the epithelial layer and the mucous membrane. In the first case, the pathological process leads to the accumulation of the mucous membrane and the enlargement of the gland cyst. Such cysts are called secretory cysts of the mucous membrane, or retention cysts. Retinal cysts are covered with epithelium and contain mucous or serous fluid. In the second case, they talk about secretory cysts of the mucous membrane.

Keywords: cyst, membrane, allergy, air, gland, tissues.

For citation:

Khasanov U.S., Djuraev J.A., Mukhiddinov A.I. Analysis of the results of surgical treatment of maxillary sinus cysts. *Eurasian Journal of Otorhinolaryngology - Head and Neck Surgery.* 2024;3(4):67-71. <https://doi.org/10.57231/j.ejohns.2024.3.4.012>

KIRISH

Yuqori jag' bo'shlig'i kistalari bo'lgan barcha bemorlar operatsiyadan oldin endoskopik kiyinish xonasida yoki operatsiya xonasida burun bo'shlig'ining endoskopik tekshiruvidan o'tkazildi. Endoskopik tekshiruvdan oldin burun shilliq qavatining sirtini og'riqlashtirish maqsadida

dikainning 3% eritmasi yoki lidokainning 10% eritmasi bilan amalga oshirildi, unga vazokonstriktor ta'siriga erishish uchun adrenalinning 0,1% eritmasi qo'shildi. Shundan so'ng, burun bo'shlig'in to'liq tekshirish, alohida e'tibor bilan amalga oshirildi. Ular burunning yo'llarini, burun to'sig'ini, ostiomeatal kompleksni, o'rta chig'anoqning lateral devorini va

burun-halqumni ko'rib chiqiladi. Tekshiruv 0°, 30°, 70° optikali endoskoplar yordamida endoskopik rasmni bir vaqtning o'zida videoregistratorga yozib olish bilan o'tkazildi. Endoskopiya paytida unsinat jarayonining joylashishi va hajmi, etmoid qovuq, tabiiy sinus anastomozi, ularning o'zaro bog'liqligi, sinusdan anastomoz orqali keladigan yiringli ajralma borligiga e'tibor berildi.

Yuqori jag' bo'shlig'i kistalari bo'lgan barcha bemorlarda anastomoz ochiq edi. Faqat 3 nafar bemorda anastomoz to'siq bo'lgan: 2 ta holatda - anastomoz orqali burun bo'shlig'iga siqib chiqarilgan yirik kistalar (1-rasm a, b), bir holatda esa anastomoz boyasi bilan yopilgan. sinus kistasidan rivojlangan antroxoanal polip. Bu bemorda surunkali yiringli sinusit rivojlandi (2-rasm).

Bo'shliq shilliq qavatining shikastlanishining ekssudativ shaklida anastomoz bloklangan, bo'shliq sekretsiya mahsulotlari to'plangan, bakterial va virusli mikroflora faollashgan hollarda rivojlanadi. Anastomoz ochiq bo'lsa, bo'shliqdan sekretsiyaning to'siqsiz chiqib ketishi ta'minlanadi, shuning uchun kistasi bo'lgan boshqa bemorlarimizda biz bo'shliqda ekssudat to'planishini kuzatmadik. Tashish funktsiyasini o'rganish siliyali epiteliya kipriklarining faol ishini tasdiqladi. Infundibulum orqali burun bo'shlig'idan ham, yuqori jag' bo'shlig'idan ham endoskopik tekshiruv paytida burun bo'shlig'ining lateral devorining strukturaviy xususiyatlarini tahlil qilib, biz bemorlarning 40 foizida uning rivojlanishining turli xil anomaliyalarini

qayd etdik: unsinat jarayonining yo'qligi, gipoplaziya yoki orqa yoki oldingi fontanellalar hosil bo'lishi bilan burun bo'shlig'i lateral devorining aplaziysi, etmoid qovuq va yarim oy yorig'ining yo'qligi, orqa fontanellada anastomozning joylashishi, qo'shimcha anastomozning mavjudligi, old va orqadagi anastomozlarning fontanella kombinatsiyasi f (3-rasm). Biz aniqlagangan rivojlanish anomaliyalari 1-jadvalda keltirilgan.

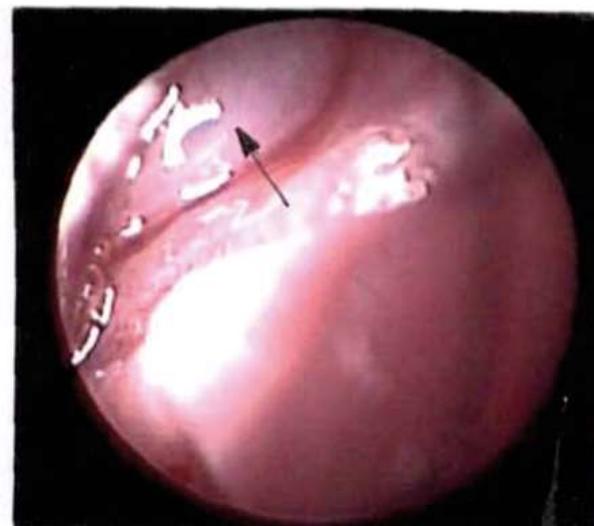
Bemorlarning 9,9 foizida bir nechta anomaliyalarning kombinatsiyasi qayd etilgan, ularning eng keng tarqalgani orqa fontanellalarda bitta katta yoki bir nechta anastomozlar, unsinat jarayonining yo'qligi va etmoid qovuq.

2 rasm. Antroxoanal polip ustidagi chap yuqori jag'bo'shlig'idan oqadigan yiringli sekretsiya.

1 rasm. a) burunning chap yarmining, b) burunning o'ng yarmining endoskopik rassi. Kistaning anastomoz orqali burun bo'shlig'iga chiqqan qismi (oq bilan ko'rsatilgan)

1-jadval
Yuqori jag' bo'shlig'i kistalarida o'rta chig'anoqning lateral devorining rivojlanishidagi anomaliyalar.

Anomaliya turi	Miqdori
Uncinate jarayonning yo'qligi	2
Panjara pufakchasing yo'qligi	3
Orqa fontanellada anastomozning joylashishi	21
Qo'shimcha anastomozning mavjudligi	11
Yon devorning aplaziysi	1
Yon devorning gipoplaziysi	9
Old fontanellada anastomoz	1
Old va orqa fontanellalarda anastomoz	1

3-rasm.

Yuqori jag' bo'shlig'ining medial devorining endoskopik rasm.
Katta orqa fonda uchta oqma, sinusda esa katta kista hosil bo'lgan.

4-jadval

O'rganilayotgan bemorlarda yuqori jag' bo'shlig'i kistasining hajmi

YJBK hajmi	Guruhlari (n=40)
YJB hajmining 2/3 qismidan ko'prog'i	8 (20%)
YJB hajmining 2/3 qismi	19 (47,5%)
YJB hajmining 2/3 qismidan kam	13 (32,5%)

Burun bo'shlig'ining o'rta yo'li tekshirilganda, YJBK bilan og'rigan barcha bemorlarda bu sohaning shilliq qavati nam va och pushti rangda bo'lib, n=40 bilan 0 VAS balliga to'g'ri keladi ($p<0,01$). Ushbu tadqiqot natijasi yuqori jag'ning shilliq qavatini tashish holatini va miya yarim korteksining tuzilmalarini har tomonlama baholashda bilvosita belgilardan biri bo'ldi. Surunkali rinit tashxisini bemorning shikoyatlari, anamnezi va ob'ektiv rinoskopik rasm (old va orqa rinoskopiya, burun bo'shlig'ini endoskopik tekshirish), burun pastki yo'lining shilliq qavatining diagnostik anemiyasi bilan birgalikda aniqladik. Tadqiqotimiz natijasida biz 40 (100%) bemorning barchasida burun pastki yo'lining orqa qismlarining tolali gipertrofiyasi borligini aniqladik.

YJBKning egallangan hajmi bo'yicha taqsimot jadvalda keltirilgan.

4-jadvalda keltirilgan ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, bizning tadqiqotimizda YJBK 19 (47,5%) kishida VChP hajmining 2/3 qismini, 13 kishida (32,5%) VChP hajmining 2/3 qismidan kamini, 2/2 dan ortiq qismini egallagan. VChP hajmidan 3 tasi - 8 (20%) bemorda.

BYBning KT ma'lumotlariga ko'ra tekshirilgan

5-jadval

Tekshirilayotgan bemorlarda yuqori jag' bo'shlig'iда yuqori jag' bo'shlig'i kistaning joylashishi (n=40)

YJBK joylashgan joy	n=40
pastki devor	32 (80%)
lateral devor	1 (2,5%)
orqa devor	2 (5%)
yuqori devor	2 (5%)
medial devor	1 (2,5%)
old devor	0 (0%)
anteromedial joylashuvi	2 (5%)

bemorlarda YJBKning joylashishi 5-jadvalda keltirilgan

5-jadvalda keltirilgan ma'lumotlardan ko'rinish turibdiki, bizning tadqiqotimizda bemorlarning 80 foizida kista yuqori jag' bo'shlig'ining pastki devori sohasida, 2,5% lateral devor sohasida joylashgan, 5% - orqa devor soxasida va 2,5% anteromedial joylashuvda, 2,5% - old devor soxasidasida va taxminan 2,5% - medial va yuqori devordan 5% da topilgan.

Burun bo'shlig'ining anatomik xususiyatlari uni to'liq o'lchashga imkon bermaydi. Shu munosabat bilan biz ishimizda KT usulidan foydalanishga qaror qildik. Ushbu tadqiqot fazoviy o'lchamlari yuqori bo'lgan har qanday tanlangan tekislikda anatomik tuzilmalar tasvirini qayta yaratishga imkon beradi. Spiral KT nafaqat patologiyani aniqlashga, balki jarrohni qiziqtirgan hududning sintopiyasini aniqlashga imkon beradi. Ushbu usul

o'rganilayotgan hududning anatomik tuzilishi variantlarini vizual baholash va tuzilmalarini o'lhash, o'rganilayotgan ob'ektning individual shakli haqida to'liqroq tasavvurga ega bo'lish imkonini beradi.

Biz YJBK tashxisini BYBni rentgenologik tekshirish orqali aniqladik, YJBK dumaloq soya bilan qisman qoraygan. Keyinchalik, yuqori jag' tishlarining periapikal patologiyasi mavjudligini istisno qilish va yuqori jag'dagi lezyonning tabiatini aniqlash va bo'shliq tuzilmalarining individual tarkibiy xususiyatlarini aniqlash uchun biz BYB ni kompyuter tomografiyasini o'tkazdik. Rentgenotomografik tadqiqot natijalariga ko'ra, biz kasallikning odontogen xususiyatini istisno qildik.

BYB ning KT tekshiruvini o'rganib chiqib, biz barcha tadqiqotlarda zararlangan YJBK ning erkin ekssudatning rentgenologik belgilari yo'qligini aniqladik, bu n = 40 bilan VAS 0 balliga to'g'ri keladi ($p<0,01$). Ushbu tadqiqot natijasi yuqori jag'ning shilliq qavatini tashish holatini va miya yarim korteksining tuzilmalarini har tomonlama baholashda bilvosita belgilardan biri bo'ldi.

XULOSA

Yuqori jag' bo'shlig'inining crista conchalis orqali xavfsiz jarrohlik yo'li bilan kirish usulini ishlab chiqish uchun biz suyakning yupqalash yo'nalishining burchak qiymatlarini aniqlashga qaratilgan yuqori jag'ning vektor KT tadqiqotini o'tkazdik. jarrohlik burg'ulash yordamida stack. Vektor tahlilini o'tkazib, olingan ma'lumotlarni statistik qayta ishlagandan so'ng, biz kerakli qiymat $\bar{U} 30,01\pm0,01^\circ$ ga teng ekanligini aniqladik ($p<0,01$). Ob'ektiv tadqiqot natijalariga ko'ra, biz lakrimal chiqarish tizimi kabi qo'shni tuzilmalarga shikast etkazmaydigan yuqori jag'ning original endonazal jarrohlik yondashuvini ishlab chiqdik.

МАНФААТЛАР ТҮҚНАШУВИ

Муаллифлар ушбу тадқиқот иши, унинг мавзуси, предмети ва мазмуни рақобатдош манфаатларга таъсир қилmasligini маълум қилади.

МОЛИЯЛШТИРИШ МАНБАЛАРИ

Муаллифлар тадқиқот олиб бориш давомида молиялаштириш мавжуд бўлмаганлигини маълум қиладилар.

МАЪЛУМОТЛАР ВА МАТЕРИАЛЛАРНИНГ ОЧИҚЛИГИ

Ушбу тадқиқот давомида олинган ёки таҳлил қилинган барча маълумотлар ушбу нашр этилган мақолага киритилган.

МУАЛЛИФЛАРНИНГ ТАДҚИҚОТДАГИ ҲИССАЛАРИ

Барча муаллифлар тадқиқотни тайёрлаш ва унинг натижаларини шарҳлаш, шунингдек, нашрга тайёрлаша ҳисса қўшган. Барча муаллифлар қўлёзманинг якуний версиясини ўқиб чиқишиган ва тасдиқлашган.

ЭТИК ЖИХАТДАН МАЪҚУЛЛАШ ВА ИШТИРОК ЭТИШ УЧУН РОЗИЛИК

Ҳайвонларни парвариш қилиш ва улардан фойдаланиш бўйича барча халқаро, миллий ва/ёки институционал қўрсатмаларга риоя қилинган.

НАШР ҚИЛИШГА РОЗИЛИК

Қўлланилмайди.

НАШРИЁТНИНГ ЭСЛАТМАСИ

"Евразийский журнал оториноларингологии - хирургии головы и шеи" журнали чоп этилган хариталар ва институционал мансублик қўрсаткичлари бўйича юрисдикция даъволарига нисбатан нейтрал бўлиб қолади.

Article received on 15.12.2024

Accepted for publication on 20.12.2024

CONFLICT OF INTERESTS

The authors declare the absence of obvious and potential conflicts of interest related to the publication of this article.

SOURCES OF FUNDING

The authors state that there is no external funding for the study.

AVAILABILITY OF DATA AND MATERIALS

All data generated or analysed during this study are included in this published article.

AUTHORS' CONTRIBUTIONS

All authors contributed to the design and interpretation of the study and to further drafts. All authors read and approved the final manuscript.

ETHICS APPROVAL AND CONSENT TO PARTICIPATE

All applicable international, national, and/or institutional guidelines for the care and use of animals were followed.

CONSENT FOR PUBLICATION

Not applicable.

ЛИТЕРАТУРА / REFERENCES

1. Akhundjanov U. S. K. N. A., Djuraev A. Z. S. J. A. INITIAL STATE OF COCHLEOVESTIBULAR FUNCTION IN PATIENTS WITH HD WITH CVD. – 2022.
2. Botirov A. J. et al. Clinical and morphological results of xenografts to use in myringoplasty //The International Tinnitus Journal. – 2020. – Т. 24. – №. 1. – С. 1-6.
3. Boymuradov S. A. et al. RESULTS OF ELIMINATION OF POST-TRAUMA DEFORMATIONS OF THE FACIAL AND JAW AREA (LIPOFILLING) //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2023. – Т. 3. – №. 02. – С. 1-13.
4. Djuraev J. A. et al. MIGRAINE: BASIC PRINCIPLES OF TREATMENT AND PREVENTION //International Journal of Medical Sciences And Clinical Research. – 2023. – Т. 3. – №. 02. – С. 88-91.
5. Djuraev J. A. et al. MODERN METHODS OF TREATMENT OF VIRAL HEPATITIS //International Journal of Medical Sciences And Clinical Research. – 2023. – Т. 3. – №. 02. – С. 69-75.
6. Djuraev J. A. et al. POLYCYSTIC OVARY SYNDROME: A MODERN VIEW ON THE PROBLEM //International Journal of Medical Sciences And Clinical Research. – 2023. – Т. 3. – №. 02. – С. 83-87.
7. Djuraev J. A. et al. Results of Frequency Analysis Distribution of Polymorphism Rs1800895 592c> A In Il10 Gene among Patients with Chronic Polypoid Rhinosinusitis //The International Tinnitus Journal. – 2021. – Т. 25. – №. 2. – С. 176-180.
8. Djuraev J. A. Prevalence of Allelic and Genotypic Variants of Il4, Il10, Il12b and Tlr2 Gene Polymorphism in Patients with Chronic Polypoid Rhinosinusitis.
9. Djuraev J. A., Fayozov S. F. Rhinoplasty In Combined Deformations Of The Nose //International Scientific and Current Research Conferences. – 2021. – С. 58-59.
10. Khasanov U. S. et al. A COMPLEX APPROACH TO THE TREATMENT OF ACUTE SENSONEURAL HEARING LOSS OF DIFFERENT GENES //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2023. – Т. 3. – №. 02. – С. 14-25.
11. Khasanov U. S. et al. BOLALARDA EKSUDATIV OTITNI DAVOLASH USULI //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 64-80.
12. Khasanov U.S. et al. INITIAL STATE OF COCHLEOVESTIBULAR FUNCTION IN PATIENTS WITH HD WITH CVD //The American Journal of Medical Sciences and Pharmaceutical Research. – 2022. – Т. 4. – №. 01. – С. 60-73.
13. Khasanov U. S. et al. METHOD FOR THE TREATMENT OF EXUDATIVE OTITIS MEDIA IN CHILDREN //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2022. – Т. 2. – №. 01. – С. 64-81.
14. Khasanov U. S. et al. Results of audiometrical indicators of cochlevestibular disorders in patients with arterial hypertension disease //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2023. – Т. 3. – №. 02. – С. 26-36.
15. Khasanov U. S. et al. Results of audiometrical indicators of cochlevestibular disorders in patients with arterial hypertension disease //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2023. – Т. 3. – №. 02. – С. 26-36.
16. Khasanov U.S. et al. Results of frequency analysis distribution of A1188C RS3212227 polymorphism in the IL 12B gene among patients with chronic rhinosinusitis polyposis // Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2022. – Т. 2. – №. 01. – С. 104-115.
17. Khasanov U.S. et al. VESTIBULAR ANALYZATOR TEST RESULT INDICATORS OF COCHLEOVESTIBULAR DISORDERS ON THE BACKGROUND OF ARTERIAL HYPERTENSION // Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2023. – Т. 3. – №. 02. – С. 37-44.
18. Khasanov U. S., Abdullaev U. P., Djuraev J. A. Results of audiological examination in acute sensorineural hearing loss of various genesis //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2022. – Т. 2. – №. 01. – С. 24-50

PUBLISHER'S NOTE

Journal of "Eurasian Journal of Otorhinolaryngology - Head and Neck Surgery" remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Article received on 15.12.2024

Accepted for publication on 20.12.2024